

Trapsavec

49. ročník
sborník literární soutěže

Štaflík, Paštika a jedny staré kanady

Sedíme na skále na Plešivci a pozorujeme jeden z těch dalších kýčovitých západů slunce. Světýlka v údolí pod námi se pomalu rozsvěcí.

Nohy mám po delší štrece oteklé, ale stejně kanady raději nesundám. Kdybych je zul, bude problém. Přeci jen nejsem nejmladší. Proto nechám nohy pěkně viset dolů. Pozoruji ty mé staré a ošoupané boty, jak se vznášejí nad údolím. Jsou darované. Má žena věděla, jak mi tenkrát udělat radost. Lehce se usměji nad jejich smutným příběhem.

Otočím se na Štaflíka. Jeho oči se střídavě dívají na mě a na rudé slunce. Dokáže se na obě strany dívat upřeně. Nevydržím pohled do zapadajícího slunce natož do jeho očí. Po velmi dlouhé chvíli prolomí ticho.

„Nedokážu plně pochopit, co je tak fascinujícího na tom, když geometrický střed plynného obra zapadá za horizont planety Země.“

„Když to řekneš takhle, tak je jasný, že to nechápeš.“

„Tak mi to vysvětli, Pavle.“

„Říkal jsem ti, ať mi říkáš přezdívkou.“

„Paštiko, prosím.“

„No vidíš. Jak přesně chápeš třeba pojem nostalgie?“

„Definice z řečtiny říká, že by to měla být chorobná touha po domově.“

„To nejspíš taky. Spíš je to něco mnohem více. Popsal bych to jako až chorobný stesk nebo bolestný zármutek po něčem minulém. Hele Štafle stýská se ti po přátelích, rodině nebo i po tvém domově?“

„Nepřemýšlel jsem nad tím.“

„Chtěl bys znova vnímat ty vůně, chutě, doteky a vzpomínky, i když moc dobře víš, že se ti to nemusí splnit?“

„Spíše ano.“

„Tak si to jen vynásob desetkrát. Nebo spíš milionkrát. Chápeš?“

„Počkej. Asi už ano.“

„Tak a teď máš zhruba představu, co na týhle zatracený skále, v těchto smradlavých botách a při tomhle podělaným západu slunce cítím.“

Ty velké stříbrné objekty se objevily nad horizontem na silvestra před pěti lety. Všichni si mysleli, že je to jen další silvestrovský vtíp nebo jen součást nějakého zvláštního ohňostroje. Objekty podivného větvenitého tvaru zůstaly nehybně viset nad obzorem, a to i následující den, když se lidé probrali z kocoviny. Zůstaly týden, měsíc a celý rok. Pak další rok a další.

Jedna z nich visí nad obzorem nehybně až dodnes.
Kontakt proběhl až třetí rok.

Je již brzo ráno a před chvílí trochu sprchlo. Kytaru jsem raději uklidil, ale spát nikdo zatím nechce. Snad i proto hodím do ohně další dřevo. Ten souhlasně zapraská a navlhlou větev přijme. Zahlédnu, jak se ve Štaflíkových očích odrazí odraz stoupajících žhnoucích uhlíků. Nedokážu odhadnout, co si myslí a ani co cítí. Co ho znám, nikdy jsem to neodhadl.

Zahledím se do ohně. Je to jen prudká oxidace, jak mi to Štaflík před chvílí vysvětlil. Takto jsem nad tím nikdy nepřemýšlel. Nenápadně pozoruji jeho rozložené tělo spočívající na velikém kmeni. Poznám akorát, že přemýšlí. Nic víc.

„Proč já?“ Zeptám se napřímo. Pomalu zvedne zrak od prudké oxidace a jeho šedé nehybné oči mě probodnou.

„Chtěl jsem na tuto záležitost někoho speciálního.“

„Konkrétněji to nejde?“

„Hledám lidi, od kterých se můžu něco naučit.“

„Takových ale ve světě je.“

„Ano, pravda. Poznal jsem mnoho takových,“ řekne a já se jen pousměji. On pokračuje svým klidným chraplavým hlasem dál. „Na svých výpravách jsem poznal skvělé lidi. Nejlepší z nejlepších ve svém oboru. Byl jsem na nejvyšších místech na zemi, kde se nedá pořádně nadechnout a plíce chtějí vyskočit z těla ven. Letěl jsem speciálním balónem až na okraj ionosféry, kde tě kosmické záření skoro spálí na prach. Seskočil jsem z něj pak padákem zpět na zem a při letu se rozžhavl doběla. Letěl jsem několikanásobnou rychlostí zvuku v nejrychlejších letadle a roztrhl předivo zvuku a atmosféry. Potápěl jsem se s batyskafem do nejhlubšího místa na zemi, kde by se automobil sroloval tím obrovským tlakem do krabičky sirek. Zajímavé zkušenosti, u kterých byli vždy zajímaví lidé. Skvělí lidé.“

„Tak znova. Proč potom já? Obyčejný a také řádně nedostudovaný Pavel Protiva. Alias Paštika.“

„Když to jednoduše shrnu, tak jsem nenašel pravého přítele. Zatím. Prozkoumal jsem všechno, a zjistil jen to, že nejzajímavější lidi najdeš na nejobyčejnějších místech.“

„I tady? Na těch našich zauzených Brdech?“

„Ano i tady na těch tvých zauzených Brdech,“ řekne a já se nahlas zasměji.

„Tak to je vážně pecka. To by měla slyšet má žena.“

„Ještě něco. Než jsem tě potkal, tak jsem si o tobě prošel všechny informace.“

„U nás se tomu kdysi říkalo lustrování. A co skvělého ses dozvěděl?“

„Nic zvláštního. Nejvíce mě na tobě zaujala jiná věc. Paštiko.“

„Jaká?“

„I z fotky máš veselý a zároveň smutný oči. Nikde jinde jsem to neviděl.“

„Tak vidíš. Už skoro chápeš, co je to ta nostalgie.“

Lidé ty mimozemské objekty zkoušeli kontaktovat hned ten den. Nikdo, ale neodpověděl. Dny, týdny, celé roky. Lidé zkoušeli všechno. Od kouřových signálů až po atomové bomby. Objekty nereagovaly a ani se nepohnuly. Třetí rok náhle většina z těch tisíců věcí zmizela. Zůstala jen jedna jediná a pod ní se objevil zvláštní tvor. Byl podobný kudlance a mluvil lidskými jazyky. Lidé ho přivítali a pozvali mezi sebe. Tvor rád přijal.

Znovu přší a na večer se stihneme schovat do mého kempu U Bubláka. Oheň plápolá a na kameni vedle se suší mé staré zatuchlé boty. Nohy nateklé, ale risknul jsem to a kanady sundal. Hrábnu do strun a má kytara zazní úvozem. Štaflík mě jen nehnutě pozoruje. Nikdy nezpívá.

Celta nade mnou je děravá, ale většinu deště pohltní. Štaflíkovi déšť zřejmě nevadí. Kapky po jeho rozložitém těle stékají rychle dolů.

„Mohu se na něco zeptat Paštiko?“

„Ano samozřejmě,“ odložím kytaru pod celtu.

„Proč Štaflík?“ řekne a já se upřímně zasměji.

„Každý z kamarádů má na téhle mokré stezce svoji přezdívku.“

„Jak taková přezdívka vlastně vznikne,“ řekne. Sáhnu do kapsy a podám mu malé zrcátko.

„Koukni na sebe,“ řeknu. On sklopí své velké oči. Dlouze se zahledí do toho malého kulatého sklíčka.

„Aha. Štafle. Rozumím.“ Ozve se zvláštní chroptění a bublání. Jako by vycházelo zevnitř jeho obrovského hrudníku. Nakonec se otočí na mě. Neohrabaně mi podá zrcátko zpět. Doteku se jako vždy obratně vyhne. Poté už jen mlčíme.

Nakonec usoudím, že to bublání byl jeho smích. Kemp U Bubláka získá nový rozměr.

Děšť přidá znovu na síle a my jdeme konečně spát.

Ta zvláštní kudlanka měla jméno. Nikdo ho, ale nedokázal vyslovit. Proto mu lidé začali říkat Návštěvník. A Návštěvník o sobě nikdy nic neřekl, ale naopak chtěl poznat všechno. Chtěl doslova všechno na vlastní kůži ochutnat a pochopit. Lidé mu vyšli vstříc a ochotně mu ukazovali a předváděli vše to, co chtěl. Vlády a celebrity se agresivně předháněli, kdo se s ním může objevit na veřejnosti a vyfotit.

Návštěvník se tak brzo dokonale naučil lidským způsobům. Jen na jednu drobnost, a to že si nikdy s nikým nepodal ruku. Nikdy se nikoho ani letmo nedotkl.

Vznikly tak různé teorie. Někteří lidé se pak o dotek náhodně snažili.

Návštěvník na poslední chvíli vždy obratně ucukl a dělal, že se nic nestalo.

Ráno se probudím a jsem celý ztuhlý. Usnul jsem na dřevěné lavičce. Neprší, ale jsem stejně celý provlhlý. Vstanu a zpozoruji Štaflíka. Je celý pokrytý kapkami, ale zdá se, že ještě spí. Nepoznám to. Jen jeho oči jsou zavřené.

Chci rozfoukat oheň, ale všimnu si něčeho vedle ohniště. Sprostě zakleji a pak ještě několikrát. Celý se rozklepu.

Mé staré boty jsou ohořelé!

Vzteky kopnu do velkého kamenu vedle ohniště a ten odlétne stranou. Narazím si palec a strhnu nehet. Štaflík otevře oči a zalomí všemi končetinami. Jestli se protahuje netuším. Je mi vše jedno.

„Co se stalo Paštiko?“ Zeptá se obvyklým klidným hlasem, který mě nyní dráždí o to více.

„Boty od mé ženy jsou na prach.“

„To mě mrzí.“

„Mě sakra taky.“

„V čem teď půjdeš na stezku?“

„Je mi to sakra jedno!“ Zařvu na něj a seberu zbytky mých starých bot. Rozpadají se, a proto si je dám do náruče. Z levé boty vypadne utržený ohořelý jazyk. Otočím se zády, abych neviděl toho velikého klidného tvora, který nic na tomhle podělaném světě nechápe. Po tvářích mi tečou slzy. Poprvé od té chvíle s mojí umírající ženou.

„Paštiko nechápu, co se stalo tak hrozného. Jsou to jen boty.“

„Jasně, že nechápeš! Jsi jen zatracený znuděný mimozemšťan, který nás z nekonečného vesmíru přilítnul jen tak pozorovat a zkoumat. Tak se teď dobře dívej, aby ti něco náhodou neuteklo. Abys pochopil, co to je být člověkem!“ Řvu na něj ta slova, ale nevnímám je. Štaflík se jen dívá. Po tvářích mi stále tečou slzy. Příval nových neustává. V zabahněných ponožkách a s posledním dárkem od mé mrtvé ženy odcházím pryč.

Údolí se po popršené noci pode mnou teprve probouzí. Sedím znovu nahore na vrchu Plešivce. Mé nateklé nohy visí dolů. Zničené boty leží vedle mě. Uslyším za sebou známé trhavé kroky.

„Omlouvám se,“ řeknu první, ale neotočím se.

„Nemusíš.“ Řekne Štaflík a složitým pohybem si sedne vedle mě.

„Ale jo musím. Občas mě to takhle chytne. Člověk se s tím nikdy nesmíří.“

„Tvé ženy je mi velmi líto. Škoda, že jsem ji nestihl poznat.“

„Líbil by ses jí.“

„Opravdu?“

„Ano. To mi věř.“

„To s tím kamarádem si myslel vážně, Paštiko?“

„Samozřejmě. Jsi kamarád. Stal ses jím.“

„Měl bych pro tebe takový návrh.“

„Ano?“

„Chci tě pozvat ke mně domů.“

„Cože! K tobě? Jako tam,“ a ukážu někam směrem na oblohu.

„Ano tam,“ řekne a napodobí můj pohyb směrem k nebi.

„Znovu se naposledy zeptám. Proč já?“

„Chtěl bych, aby mí druzi zažili pocity, které ty. Abys jim o nich vyprávěl. Dobré i ty bolavé.“

„Není o co stát, to mi věř.“

„Vím. Stejně chci, abys to zkusil.“

„Nevím.“

„Chtěl bych, aby zažili podobné věci jako teď my. Chtěl bych, aby zažili ty naše vlhké a rozdrbané boty. Naše pučeje až na kolenech. Aby jim dým z ohně bral dech z plic. Chtěl bych, aby jim tvoje hraní na kytaru a zpěv rozbrečelo ty jejich suché oči stejně, jako se ti to povedlo u mě. Nevěděl jsem ani, že máme slzy. Natož husí kůži. Chtěl bych tu zatracenou mokrou

stezku přenést k nám. Chtěl bych přenést to všechno krásné okolo tak, jak je.“

„Já nevím. Neumím si to představit.“

Štaflíkův pohyb je rychlý jak blesk, a i kdybych chtěl, nestihnu nikdy včas zareagovat. Jeho rozložitá ruka se mi bleskově, ale jemně dotkne spánku. Vzduch při tomto prvním lidském kontaktu zajiskří. Hlava se mi zatočí a před očima se mi objeví barevné obrazy cizího světa. Cizího, ale zároveň blízkého. Obrazy nádherných rozkvetlých lesů pod temně fialovou denní oblohou plnou hvězd. Cítím ten opojný cizí vzduch a v něm obsažené vůně neznámých dřevin a pryskyřic. Na nohou mám opravené Eliščiny boty. Jsou jak nové. Udělám první krok v novém světě a vykročím do vysoké trávy plné neznámých květů.

Rozleje se mnou klid. Poprvé od té doby.

Také poslední stříbrná vřetenovitá loď šestý rok zmizela. Společně s ní zmizel i Návštěvník. Jeden malý zapadlý brdský kemp s názvem U Bubláka zůstal od toho roku prázdný.

3. místo Próza nad 23 let

Boris Černý – Boris